

Socialdepartementet

Konkurrensverket
103 85 Stockholm

Ändring av uppdrag att följa upp vårdvalssystem i primärvården och den specialiserade öppenvården

---

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att Konkurrensverket inom ramen för sitt uppdrag att följa upp vårdvalssystem i primärvården och den specialiserade öppenvården ska göra en analys av vad som påverkar vårdcentralernas resultat med fokus på ersättningssystemens utformning och nivån på dessa. Konkurrensverket ska dessutom beskriva vilka konkurrensmedel som utförarna inom primärvården i praktiken använder sig av. Uppdraget förlängs också på så sätt att Konkurrensverket ska lämna slutredovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 december 2014.

Konkurrensverket får för uppdragets genomförande använda 500 000 kronor under 2014. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 4 Tillgänglighet. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska inkomma till Kammarkollegiet senast den 1 december 2014.

Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2015. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över de medel som Konkurrensverket har rekvirerat för 2014 lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisningarna och rekvisitionen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Regeringen har i Budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/2012:1) gjort bedömningen att det är angeläget att landstingen fortsätter att utveckla vårdvalet. För detta ändamål har regeringen aviserat att totalt 360 000 000 kronor ska avsättas under perioden 2012–2014 till insatser nationellt och i landstingen för att fortsätta stärka patientens ställning genom ett utvecklat vårdval. Detta innebär fortsatt fokus på patienternas valmöjligheter och på en ökad mångfald utförare som har stor frihet att utforma och organisera sin verksamhet. Med en blandning av privat och offentligt drivna vårdcentraler och specialistkliniker, och ökad valfrihet för patienten, stimuleras förbättringar. Regeringen vill därför stödja insatser som förnyar och vidareutvecklar vårdvalssystemen, inte minst inom den specialiserade vården. Utöver att avsätta särskilda medel på området har regeringen tillsatt en nationell samordnare som har i uppdrag att stimulera utvecklingen av vårdval. En viktig del i samordnarens uppdrag är bl.a. att se över hur vårdvalet ska kunna utvecklas i den öppna specialistvården och hur framväxten av sammanhållna vårdkedjor ska kunna utvecklas över gränser mellan vårdnivåer och huvudmän, t.ex. mellan primärvård, specialistvård och äldreomsorg.

Den 29 augusti 2013 beslutade regeringen att ge Konkurrensverket i uppdrag att följa upp landstingens arbete med vårdvalssystem i primärvården ur konkurrenssynpunkt. Inom ramen för uppdraget ska Konkurrensverket analysera utvecklingen beträffande mångfalden av vårdgivare inom primärvården samt analysera förutsättningarna för kvalitetskonkurrens mellan dessa. Konkurrensverket ska även kartlägga landstingens användning av valfrihetssystem inom den specialiserade öppenvården, enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem. Regeringen ser behov av att utvidga uppdraget, bl.a. ska Konkurrensverket närmare beskriva konkurrensens innehåll och innebörd.

Närmare om det utvidgade uppdraget

Förutsättningar för en effektiv konkurrens avgörs av flera faktorer som mångfald av utförare utan dominans, fritt in- och utträde till marknaden, information om kvalitet och pris för konsumenterna m.m. Inom vårdvalet i primärvården är förutsättningarna relativt goda för en effektiv konkurrens eftersom det finns många utförare att välja mellan. Samtidigt saknas vissa förutsättningar för en effektiv konkurrens, som t.ex. information om kvalitet och utbud.

I Konkurrensverkets nuvarande uppdrag ingår det bl.a. att se över hur etableringen av vårdcentraler har sett ut geografiskt, hur konkurrensförhållandena har utvecklats samt hur medborgarna utnyttjat sina val-

möjligheter vid listning. Regeringen anser att Konkurrensverket även bör ge en mer detaljerad bild av förändringarna sedan det obligatoriska vårdvalet i primärvården infördes den 1 januari 2010. I en tidigare rapport, Val av vårdcentral 2012:2, har Konkurrensverket redovisat att antalet utförare i primärvården ökat med nästan 20 procent. I den utvidgning av uppdraget som nu ges ingår att närmare beskriva hur denna ökning åstadkommit. Regeringen vill även att Konkurrensverket ska redovisa en detaljerad beskrivning av ersättningssystemens utformning och nivåer samt vilken påverkan de olika ersättningssystemen har på utvecklingen av verksamheten hos utförarna, bl.a. när det gäller vad utförarna erbjuder de patienter som väljer att lista sig på enheten.

Konkurrensverket ska dessutom beskriva vilka konkurrensmedel som utförarna inom primärvården i praktiken använder sig av. I detta uppdrag ingår bl.a. att beskriva den annonsering som utförarna använder sig av.

Eftersom uppdraget utökas behöver det även förlängas. Konkurrensverket ska således lämna slutredovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 december 2014 i stället för den 28 februari 2014.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Sara S Johansson

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Näringsdepartementet/MK, ENT
Socialutskottet
Kammarkollegiet
Myndigheten för vårdanalys
Socialstyrelsen
Tillväxtanalys
Tillväxtverket
Sveriges Kommuner och Landsting